

Den Haag

ADVIEZEN – Adviescommissie omgevingskwaliteit en cultureel erfgoed Den Haag 2

Gemeente Den Haag, 10 september 2025

Locatie:

Spui C01.09

Aanwezig:

Margien Oepts

Joris Molenaar

Frederik Pöll

Plv. voorzitter

Lid

Lid

Secretaris:

Karen Heijne

A. HAMERSTUKKEN

De commissie is akkoord gegaan met de adviezen uit de ter plekke voorgelegde hamerstukkenlijst(en):

Hamerstukkenlijst voor vaststelling op 10 september 2025

B. BESPREEKSTUKKEN

De commissie heeft over onderstaande plannen geadviseerd. De adviezen zijn ter plekke vastgesteld.

1 Denenburg 73 t/m 169

20250910 B/2024-15430

Bouwen: ~~het veranderen van de woningen Denenburg 73 t/m 169 door het wijzigen van de isolatie en de gevelpanelen, het wijzigen van de kozijnen, het wijzigen van de balkonhekwerken en het wijzigen van de west- en zuidzijde entree.~~

2 Flakeesestraat 133 t/m 164, Markensestraat 262 t/m 308, Walchersestraat 6 t/m 22 en Schouwensestraat 7 t/m 21

20250910 B/2025-32632

Bouwen: het veranderen van de gevel van de woningen Flakeesestraat 133 t/m 164, Markensestraat 262 t/m 308, Walchersestraat 6 t/m 22 en Schouwensestraat 7 t/m 21 door het vervangen van kunststof kozijnen door houten kozijnen, het aanbrengen van spouwmuurisolatie, het herstellen van het voegwerk en het schilderen van de bestaande houten kozijnen.

Niet akkoord

Het bouwplan is getoetst aan de Welstandsnota.

Het voorstel betreft de vervanging van de kozijnen van een complex in Duindorp. De commissie is positief over de aanpak en het voornemen de kwaliteit van het complex op te waarderen en de houten kozijnen weer terug te brengen. Het woningcomplex uit het begin van de 20^e eeuw bestaat uit een strenge maar verzorgde architectuur. Bij de renovatie verdient het complex het om met zorg en precisie te worden aangepakt. De commissie is daarom bij haar beoordeling kritisch op de uitstraling en de detaillering.

In het algemeen mist de commissie een analyse en een totaalvisie van de aanpak en de voorgestelde uitwerking. Zonder onderbouwing van de uitgangspunten is het lastig om goed op het voorstel te reageren. De commissie benoemt bij deze beoordeling een aantal aandachtspunten. Zij constateert bijvoorbeeld dat de bestaande kozijnen dragend zijn. Bij de vervanging worden betonlateien voorgesteld, volgens de aanzichten zonder (opleg)oortjes. Hoe worden de lateien opgelegd op de bestaande muur? Reparaties in het metselwerk zullen een storende uitwerking hebben op het totaalbeeld. Mogelijk is het ook voorstelbaar om een stalen latei toe te passen die van binnenuit wordt aangebracht zonder weghakken van metselwerk. Bij de portieken en de deuren op de kopse kanten van de blokken vraagt de commissie een passende entree te ontwerpen met deuren die

familie van elkaar zijn en passen bij het karakter van de blokken. Ook voor de voorgestelde kleuren en materialen vraagt de commissie om een onderbouwing, zij is nog niet overtuigd van het kleurpalet. Het heeft haar voorkeur de betonelementen en -waterslagen schoon te maken en niet te schilderen, tenzij daar bouwtechnische redenen voor zijn. De detaillering van de kozijnen komt niet overeen met de aanzichten. De commissie pleit voor een kozijn als kader met daarbinnen een vast bovendeel en daaronder een draaikiestraal, gescheiden door een wisseldorpeldetail en met een vaste weldorpel op het raamprofiel. Ook doet zij de suggestie om de ventilatie verholten in de bovendorpel op te lossen. Verder is het niet duidelijk of de bestaande boeidelen worden gehandhaafd en geschilderd of vervangen.

3 Paganinistraat 44 tot en met 102

20250910 B/2025-29548

Bouwen: ~~het veranderen van de gevels van de woningen Paganinistraat 44 tot en met 102 door het vervangen van de houten kozijnen door kunststof kozijnen.~~

4 Pieter Meinersstraat 108

20250910 B/2025-28784

Bouwen (beginselaanvraag): het veranderen van de garage Pieter Meinersstraat 108 tot woning en het maken van een dakopbouw.

Akkoord

Het beginselplan is getoetst aan de Welstandsnota.

De commissie is enthousiast over het voorstel voor de transformatie van een bestaande garage naar een bescheiden woonhuis, gelegen aan de zijkant van een kenmerkend jaren vijftig bouwblok. De uitbreiding hecht zich in opzet aan de bestaande architectuur en structuur van het bouwblok. Zij acht het beginselplan dan ook passend binnen de cultuurhistorische waarde van het rijks beschermd stadsgezicht Benoordenhout en daarmee voorstelbaar. Bij de uitwerking van het voorstel naar een omgevingsplan vraagt de commissie inspiratie te zoeken in de karakteristieke elementen, de detaillering en de materiaal- en kleurkeuze van het bestaande bouwblok. Zodat de toevoeging specifiek is, maar tot dezelfde architectonische familie behoort en opgaat in bestaande materialen en kleuren. Tevens vraagt zij aandacht voor een passende steenkeuze voor het metselwerk. Opgemerkt wordt dat de positie van de bestaande achtergevel niet geheel overeenkomt met de werkelijkheid, de garage steekt iets door de achtergevellijn. De commissie vraagt hier in de uitwerking een passende oplossing voor te ontwerpen.

5 Pieter Meinersstraat 108

20250910 B/2025-28784

Cultuurhistorie: het veranderen van de garage Pieter Meinersstraat 108 tot woning en het maken van een dakopbouw.

Akkoord

Het beginselplan is beoordeeld in het kader van de dubbelbestemming 'Waarde-Cultuurhistorie'.

De commissie is enthousiast over het voorstel voor de transformatie van een bestaande garage naar een bescheiden woonhuis, gelegen aan de zijkant van een kenmerkend jaren vijftig bouwblok. De uitbreiding hecht zich in opzet aan de bestaande architectuur en structuur van het bouwblok. Zij acht het beginselplan dan ook passend binnen de cultuurhistorische waarde van het rijks beschermd stadsgezicht Benoordenhout en daarmee voorstelbaar. Bij de uitwerking van het voorstel naar een omgevingsplan vraagt de commissie inspiratie te zoeken in de karakteristieke elementen, de detaillering en de materiaal- en kleurkeuze van het bestaande bouwblok. Zodat de toevoeging specifiek is, maar tot dezelfde architectonische familie behoort en opgaat in bestaande materialen en kleuren. Tevens vraagt zij aandacht voor een passende steenkeuze voor het metselwerk. Opgemerkt wordt dat de positie van de bestaande achtergevel niet geheel overeenkomt met de werkelijkheid, de garage steekt iets door de achtergevellijn. De commissie vraagt hier in de uitwerking een passende oplossing voor te ontwerpen.

6 Pippelingstraat 155

20250910 B/2025-26602

Bouwen: het vergroten van de woning Pippelingstraat 155 door het maken van een dakopbouw met dakterras.

Niet akkoord

Het bouwplan is getoetst aan de Welstandsnota.

De commissie acht een dakopbouw in de vorm van een kapverdieping op dit blok een geëigende en voorstelbare hoofdvorm. Als eerste dakopbouw op dit architectonische ensemble is het voorliggende plan leidend voor toekomstige dakopbouwen op het blok. Voor een goede beoordeling van het ontwerp en de indeling vraagt de commissie een toekomstbeeld waarbij het voorstel is toegepast op het gehele bouwblok. De positie van de dakvoet is akkoord. De dakhelling dient op de tekeningen te worden aangegeven. En om de installaties op het dak aan het zicht te onttrekken dient het platte dak iets te worden verlaagd. De bovenzijde van het dak vraagt de commissie met een chaperonnepan of een nokvorst te beëindigen. Dakkapellen in het voor- en zijdakvlak zijn voorstelbaar, mits in uiterlijk en formaat passend bij de bestaande architectuur van het pand en met een regelmatig ritme verdeeld. De commissie vraagt de bovenlichten te laten vervallen en de hoogte van de dakkapellen te beperken. Ook vraagt zij het dak van de dakkapellen rondom een overstek te geven. Omdat de achterzijde van het pand prominent in het zicht is vanaf het straatniveau vraagt de commissie het schilddak aan de achterzijde door te zetten. Met bijvoorbeeld een dakloggia om het voorgestelde terras toegankelijk te maken. Het hekwerk van het terras dient in een antraciete kleurstelling te worden uitgevoerd.

In het algemeen vraagt de commissie het tekenwerk consistent en kloppend te maken. In de detaillering dienen onder andere de ventilatievoorzieningen verholten te worden getekend, de kozijnen met een verdiept blokprofiel te worden uitgevoerd en de witte kleurstelling van de kozijnen en het houtwerk af te worden gestemd op de bestaande kleurstelling. Het gedeelte tussen het kozijn en het boeideel van de dakkapel dient te vervallen en ook de zijwangen vraagt de commissie slanker te detailleren. Een horizontaal detail van de aansluiting van de dakkapel op het dakvlak middels een verholten goot dient te worden toegevoegd.

7 Sibergstraat 26

20250910 B/2025-28120

Bouwen (beginselaanvraag): het vergroten van de woning Sibergstraat 26 door het maken van een dakopbouw.

Niet akkoord

Het beginselplan is getoetst aan de Welstandsnota.

Het voorstel is gelegen op een bouwblok dat qua architectuur overeen komt met het naastgelegen bouwblok aan de Sibergstraat, maar ook de hoek vormt met de Juliana van Stolberglaan, een toegangsweg naar het Stuyvesantplein. Op het naastgelegen bouwblok zijn reeds dakopbouwen vergund en gerealiseerd (Sibergstraat 42-44). Vanwege de overeenkomst in architectuur acht de commissie in beginsel ook op dit bouwblok een opzet met een kapvorm voorstelbaar. Zij vraagt de kap echter aan de achterzijde om te zetten tot aan de sprong in de achtergevel. De positie van de dakvoet ten opzichte van de voor- en zijgevel is akkoord. Als eerste dakopbouw op dit architectonische ensemble is het voorliggende plan leidend voor toekomstige dakopbouwen op het blok. Voor een goede beoordeling van het ontwerp en de indeling vraagt de commissie een toekomstbeeld waarbij het voorstel is toegepast op het gehele bouwblok. Het principe van het reeds vergunde plan kan hierin mogelijk verwerkt worden. Dakramen zijn voorstelbaar, maar dienen in aantal beperkt te worden (maximaal twee in het vooraanzicht en drie in het zijaanzicht) en met een regelmatig ritme verdeeld, afgestemd op de onderliggende gevel. Het rechte deel van de achtergevel dient te worden bekleed met een keramische steen, afgestemd op het onderliggende metselwerk. De gevelopening vraagt de commissie uit te lijn op de onderliggende gevelopening.

Voor de verdere uitwerking naar een omgevingsplan dient straks met de detaillering, materialisering en kleurkeuze te worden aangesloten bij de tekeningen van het reeds vergunde plan. Ook de horizontale detaillering en een volledige materiaal- en kleurstaat met specificaties dienen dan te worden toegevoegd. De wachtgevel dient in stucwerk met een stofgrijze kleurstelling (RAL 9037 of vergelijkbaar) te worden afgewerkt.

8 Vlierboomstraat 109

20250910 B/2025-33156

Bouwen: het vergroten van de woning Vlierboomstraat 109 door het maken van een dakopbouw met dakterras.

Niet akkoord

Het bouwplan is getoetst aan de Welstandsnota.

Met de keuze voor een dakopbouw met een setback op deze locatie blijft het hoekmotief in de stedenbouwkundige context dominant. De commissie beoordeelt dit positief en stemt in met deze hoofdvorm. Door de teruggelegen positie ontstaat tevens een goede aansluiting op de kap van de bebouwing aan de rechterzijde. De commissie stemt echter nog niet in met de indeling van de voorgevel. De drie kleine ramen acht zij passend, maar de dubbele deuren met franse balkons maken de gevel te open en hechten zich in maat

en karakter niet aan de bestaande architectuur. Een kopie van de drie ondergelegen gevelopeningen zonder de bovenlichten is mogelijk voorstelbaar.

Ten aanzien van de detaillering is de voorgestelde luifel met sprong passend bij de architectuur. Zowel de luifel als de dakbeëindiging dienen consequent met een zinken kraal te worden afgewerkt. Met de voorgestelde kleurstelling stemt de commissie niet in, zij vraagt de kleur van de bestaande dakrand (crèmewit) aan te houden. De ventilatieroosters dienen verholten te worden gedetailleerd. In plaats van de leklijst dienen de steenstrips te worden doorgezet. De kozijnen dienen met een verdiept blokprofiel te worden uitgevoerd, in een crèmewitte kleurstelling (RAL 9001). Een horizontaal detail van de aansluiting van de voorgevel op de wachtgevel moet worden toegevoegd, waarbij het metselwerk minimaal 1,5 strek op de wachtgevel wordt doorgezet. Voor het hekwerk vraagt de commissie ook in de detaillering staal toe te passen met een crèmewitte kleurstelling, zoals vermeld in de materiaal- en kleurstaat. De commissie merkt op dat de horizontale detaillering ontbreekt.

Margien Oepts

Plv. voorzitter Adviescommissie omgevingskwaliteit en cultureel erfgoed Den Haag